

ROZHOVOR S PANÍ JAROMÍROU JIRKŮ, MĚSTSKÁ KNIHOVNA PELHŘIMOV, 14. LISTOPAD 2025

Rok 1968 měl více podob. Na první, optimistickou fázi vzpomíná **Jaromíra Jirků**, tehdy patnáctiletá Jaromíra Kotrčová:

Nám bylo patnáct, udělali jsme přijímací zkoušky na střední školy, a takže pohoda. A my jako děti jsme hodnotili situaci jinak než dospělí, že jo, protože my jsme dostávali pomeranče, předtím ty pomeranče byly, ale jenom prostě fronty se stály a takhle byly celkem běžně k dostání...

Opakem této euforie se staly srpnové dny.

Pusťte si rádio, jsme obsazený. A to my už jsme byli samozřejmě s mamkou taky vzhůru. No, tak náš táta pronesl jadrnou věc, že to je někde, a povídá, no, a co se děje? No, tak ten pán nám vykládal, že vlastně celou noc nalítávaly letadla na Ruzyň a obsazovali Prahu a že nás teda obsadili Rusáci, se tenkrát říkalo. No a táta povídá, no tak dobře, tak nikam nepojedeme. A v tu chvíli začala se jim vracet ta druhá světová válka, co prožívali oni jako děti ...

Otec a syn Kotrčovi do Prahy k lékaři neodjeli. Rodiče se báli ... Zaúkolovali dceru, aby nakoupila množství potravin v prodejně Kastrol, která sídlila ve Fárově domě v Pelhřimově. Na místě stál dav lidí, poslouchali rozhlasové zprávy, obávali se o představitele, kteří byli odváženi do Sovětského svazu.

Obdivuji rodiče paní Jirků. Matka byla zaměstnaná jako zdravotní sestra. Okamžitě nastoupila do nemocnice, ale své děti kontrolovala a varovala před blížícími se tanky. Rodina totiž bydlela u nemocnice.

Otec pracoval v Agrostroji. Byl i dirigentem dechovky, která měla koncertovat v Německu. Z důvodu okupace setkání zrušil, byl za to prověřován.

Jednu noc v celé té ulici parkovali tanky a obrněná auta, ruská. A my jsme měli strach, protože nemocniční plot byl polepený nápisy proti Rusům. Nejčastěji bylo Ivane, jdi domů, čeká tě Nataša a další nápisy. A oni potom stříleli, to stahovali dolů, prostě byli nepříčetní.

Události působily na psychiku lidí. Vojáci s dlouhými kabáty a samopaly putovali po městě. Ve škole psali o těchto událostech sloh, sešity se ztratily.

Sebeupálení Jana Palacha v roce 1969 vyvolalo vlnu solidarity i v Pelhřimově.

Profesoři a studenti z gymnázia a průmyslové školy zorganizovali tryznu za Jana Palacha. Sešli se na náměstí ozdobeni trikolorami, vyjádřili nesouhlas s tehdejšími režimem. Důležitou roli sehrála i věž kostela Svatého Bartoloměje.

Můj táta byl takový akční a měl přístup na tu věž. Tak věděl přesně, kdy na tom náměstí budeme. Takže šel na tu věž a troubil hymnu a troubil písně Masarykovy Ach, synku, synku a pak ještě troubil píseň Čechy krásné, Čechy mé.

Většina cizího vojska zemi opustila, ale Rusové zde zůstali dvacet tři roky. To znamenalo období dalších neblahých proměn společnosti.

Ale my naštěstí už nežijeme v době, kdy bychom potkávali v pelhřimovských ulicích sovětská okupační vojska. Doufám, že to tak i zůstane.